

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД «ЗАКАРПАТСЬКИЙ ІНСТИТУТ
ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ» ЗАКАРПАТСЬКОЇ
ОБЛАСНОЇ РАДИ**

СХВАЛЕНО

Вченою радою
КЗ «ЗІППО» ЗОР
«12» січня 2026 р.,
протокол № 1

ЗАТВЕРДЖЕНО

В.о. директора Комунального
закладу «Закарпатський інститут
післядипломної педагогічної
освіти» Закарпатської обласної
ради

Сивохоп Я.М.
(прізвище та ініціали)

ПРОГРАМА

**підвищення кваліфікації педагогічних працівників щодо набуття
(вдосконалення) компетентностей із здійснення групової супервізії
«ОРГАНІЗАЦІЯ І ПРОВЕДЕННЯ ГРУПОВОЇ СУПЕРВІЗІЇ
У СФЕРІ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ»**

Розробники: Комунальний заклад «Закарпатський інститут післядипломної педагогічної освіти» Закарпатської обласної ради. (**Січка Вікторія Іванівна**, кандидат психологічних наук, завідувач кафедри педагогіки, психології та освітнього менеджменту Комунального закладу «Закарпатський інститут післядипломної педагогічної освіти» Закарпатської обласної ради.; **Рацюк Олеся Іванівна**, методист кабінету методики викладання суспільно-гуманітарних та художньо-естетичних дисциплін Комунального закладу «Закарпатський інститут післядипломної педагогічної освіти» Закарпатської обласної ради).

Напрями підвищення кваліфікації: Підготовка надавачів послуг з професійної підтримки та допомоги педагогічним працівникам (здійснення супервізії) у сфері загальної середньої освіти.

Розроблено на основі Типової програми підготовки (підвищення кваліфікації) надавачів послуг з професійної підтримки та допомоги педагогічним працівникам (здійснення супервізії) у сфері загальної середньої освіти(наказ МОН від 13.09.2024 № 1311 «Про затвердження Типової програми підготовки (підвищення кваліфікації) надавачів послуг з професійної підтримки та допомоги педагогічним працівникам (здійснення супервізії) у сфері загальної середньої освіти», наказ Державної установи «Український інститут розвитку освіти» від 21.05.2025 № 63-аг «Про затвердження Програми підвищення кваліфікації тренерів супервізорів у сфері загальної середньої освіти»).

Термін дії програми: з 19.01.2026 до 30.12.2030 року.

Рецензенти:

Василь Химинець, доктор фізико-математичних наук, професор кафедри педагогіки, психології та освітнього менеджменту Комунального закладу «Закарпатський інститут післядипломної педагогічної освіти» Закарпатської обласної ради;

Галина РОЗЛУЦЬКА, доктор педагогічних наук, професор кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи ДВНЗ «Ужгородський національний університет».

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність програми підвищення кваліфікації супервізорів «Організація і проведення групової супервізії у сфері загальної середньої освіти» зумовлена необхідністю розвитку системи професійної підтримки педагогічних працівників у контексті реалізації Концепції «Нова українська школа», упровадження компетентнісного та діяльнісного підходів, а також забезпечення безперервного професійного розвитку педагогів в умовах трансформації освітнього середовища.

Сучасна освітня практика характеризується зростанням професійних, емоційних і психологічних навантажень на педагогів, що актуалізує потребу у впровадженні ефективних форм професійної підтримки, спрямованих на розвиток педагогічної майстерності, рефлексії, професійної стійкості та запобігання професійному вигоранню. Однією з таких форм є групова супервізія, яка створює безпечний простір для колективного осмислення педагогічного досвіду, аналізу професійних викликів, взаємної підтримки та розвитку командної взаємодії педагогів.

Програма спрямована на поглиблену підготовку супервізорів, здатних ефективно організовувати та проводити групову супервізію, забезпечувати якісний професійний супровід педагогічних працівників, фасилітувати групові супервізійні процеси та сприяти розвитку професійних спільнот. Особливого значення групова супервізія набуває в умовах воєнного стану та післявоєнного відновлення освіти, оскільки виконує функцію підтримки ментального здоров'я педагогів, формування ресурсних станів і зміцнення стійкості освітянських колективів.

Програма розроблена відповідно до чинної нормативно-правової бази у сфері професійної підтримки педагогічних працівників і забезпечує реалізацію державної політики щодо розвитку інституту супервізії у системі загальної середньої освіти. Її зміст орієнтований на практичну підготовку тренерів супервізорів до роботи з групами педагогів, удосконалення супервізійних компетентностей та підвищення якості освітнього процесу загалом.

Цільова група: вчителі закладів загальної середньої освіти, які забезпечуються реалізацію Державного стандарту базової середньої освіти у другому циклі

Обсяг: 30 год.(1 кредит ECTS).

Особливості реалізації програми. Реалізація Програми з організації та проведення групової супервізії ґрунтується на поєднанні теоретичної підготовки, практичної діяльності та рефлексивного осмислення професійного досвіду. Важливою складовою Програми є використання супервізійних інструментів,

методик і практик, спрямованих на розвиток професійної рефлексії, партнерської взаємодії та психологічної безпеки у групі.

До реалізації Програми залучаються тренери-супервізори, які пройшли попередню підготовку з питань супервізійної діяльності, володіють методами організації та проведення групової супервізії, а також навичками фасилітації групових процесів.

До методичного інструментарію, крім традиційних форм навчання, включено інтерактивні методи, що забезпечують активне залучення слухачів:

- кейс-аналіз (аналіз педагогічних ситуацій із пошуком рішень);
- робота в малих групах (спільне опрацювання завдань, формування командних рішень);
- рольові ігри (відпрацювання супервізійних діалогів у змодельованих умовах);
- аналіз відеоматеріалів і практичних кейсів (розбір уроків, навчальних сесій, дискусій).

Застосування таких методів робить програму більш практико-орієнтованою та підвищує ефективність формування супервізійних компетентностей.

У процесі навчання слухачі поступово опановують зміст модулів Програми, виконують практичні завдання, беруть участь у тренінгах, групових обговореннях, моделюванні супервізійних ситуацій та виконують тестові завдання, що дає змогу перевірити рівень розуміння навчального матеріалу та здатність застосовувати його у практичній діяльності.

Завершальним елементом навчання є підсумковий тест або підготовка індивідуального або групового навчального проєкту з організації та проведення групової супервізії. Робота над проєктом здійснюється за методичного супроводу тренера або викладача та, за можливості, з обговоренням і обміном зворотним зв'язком у групі. Для успішного завершення Програми передбачається активна участь слухачів у більшості онлайн-зустрічей (орієнтовно не менше 75 %), виконання тестових завдань із результатом не нижче 70 % або підготовка та подання навчального проєкту. Такий підхід забезпечує поєднання самостійного опрацювання навчального матеріалу з підтримкою професійної спільноти та можливістю практичного застосування набутих знань і вмій у супервізійній діяльності.

Форма підвищення кваліфікації: дистанційна.

Мета Програми – підвищення кваліфікації супервізорів щодо організації та проведення групової супервізії у сфері загальної середньої освіти шляхом удосконалення професійних компетентностей, необхідних для надання якісної професійної підтримки педагогічним працівникам, розвитку їхньої педагогічної

майстерності, професійної рефлексії та стійкості відповідно до Концепції «Нова українська школа» та чинної нормативно-правової бази.

Завдання програми. Для досягнення мети Програма передбачає реалізацію таких завдань:

- поглибити розуміння ролі та місця групової супервізії у системі професійного розвитку педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти;
- опрацювати теоретичні та практичні підходи до організації й проведення групової супервізії з урахуванням професійних потреб педагогів;
- сформувати та вдосконалити навички планування і реалізації супервізійного циклу в груповому форматі;
- удосконалити вміння організовувати та проводити групову супервізійну бесіду з використанням рефлексивних і фасилітаційних технік;
- розвинути навички ефективної професійної комунікації, активного слухання та управління груповою взаємодією;
- ознайомити з особливостями документального забезпечення групової супервізії та сформувати вміння застосовувати відповідну документацію;
- забезпечити оволодіння інструментами групової супервізії та навичками їх практичного використання;
- сприяти особистісному й професійному зростанню супервізорів, розвитку лідерського потенціалу та здатності до усвідомленого переосмислення власної професійної діяльності.

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться:

Предметно-методична компетентність (А2):

A2.1 Здатність аналізувати професійну діяльність педагогічних працівників відповідно до вимог Державних стандартів загальної середньої освіти;

A2.2 Здатність супроводжувати впровадження компетентнісного та діяльнісного підходів у педагогічній практиці в межах групової супервізії;

A2.3 Здатність добирати та рекомендувати ефективні методи, прийоми й освітні технології з урахуванням професійних запитів педагогів;

A2.4 Здатність сприяти розвитку професійної рефлексії та самовдосконаленню педагогів;

A2.5 Здатність підтримувати формування ціннісних орієнтирів педагогічної діяльності відповідно до ідей Нової української школи.

Психологічна та емоційно-етична компетентність (Б1):

Б1.1 Здатність забезпечувати психологічно безпечне та підтримувальне середовище у процесі групової супервізії;

Б1.2 Здатність враховувати психологічні особливості дорослих у процесі професійної взаємодії;

Б1.3 Здатність дотримуватися етичних принципів супервізії (добровільність, конфіденційність, повага, відповідальність).

Організаційна компетентність (Г2):

Г2.1 Здатність планувати, організовувати та координувати процес групової супервізії;

Г2.2 Здатність управляти групою взаємодією та супервізійним циклом;

Г2.3 Здатність розробляти та застосовувати документацію для здійснення групової супервізії.

Оцінювально-аналітична компетентність (Г3):

Г3.1 Здатність здійснювати аналіз професійної діяльності педагогів на основі групових супервізійних сесій;

Г3.2 Здатність узагальнювати та верифікувати результати групової супервізії;

Г3.3 Здатність сприяти розвитку професійної самооцінки та рефлексії педагогічних працівників.

Очікувані результати навчання. У результаті проходження Програми слухачі:

Знають та розуміють:

- сутність групової супервізії, її мету, завдання;
- особливості методів проведення групової супервізії, їхні переваги та обмеження;
- особливості реалізації циклу супервізійної сесії при груповій формі проведення супервізії.

Вміють:

- організовувати групу супервізантів з урахування єдиної мети, спільних професійних інтересів і потреб;
- оформлювати та застосовувати відповідну документацію для здійснення групової супервізії;
- проводити супервізійні бесіди в груповому форматі;
- застосовувати навички активного слухання під час супервізійної бесіди в групі;
- розробляти та використовувати інструменти для проведення групової супервізії;
- організовувати процес планування, спостереження за уроком, осмислення та рефлексії з супервізантами;
- спонукати супервізорів до особистісного та професійного зростання, розкриття їхнього лідерського потенціалу і здатності усвідомлено;
- переосмислювати власну професійну діяльність.

Система та критерії оцінювання результатів підвищення кваліфікації.
Система та критерії оцінювання результатів підвищення кваліфікації у межах

Програми групової супервізії спрямовані на визначення рівня сформованості професійних компетентностей, необхідних для організації та проведення групової супервізії у сфері загальної середньої освіти.

Система оцінювання результатів підвищення кваліфікації є комплексною та передбачає:

- **формувальне оцінювання**, спрямоване на надання конструктивного зворотного зв'язку, підтримку професійного розвитку слухачів, коригування освітньої діяльності та вдосконалення супервізійних навичок;
- **підсумкове оцінювання**, що передбачає визначення рівня досягнення очікуваних результатів навчання за результатами підсумкового тестування та/або виконання комплексного практичного завдання (30 питань, прохідний бал – 18).

Рівень досягнення результатів підвищення кваліфікації визначається за такими критеріями:

- **високий рівень** – слухач демонструє системні знання з організації та проведення групової супервізії, впевнено застосовує супервізійні інструменти, здатний самостійно планувати, організовувати та реалізовувати супервізійний цикл у груповому форматі;
- **достатній рівень** – слухач володіє необхідними знаннями та вміннями, застосовує їх у типових ситуаціях групової супервізійної діяльності;
- **початковий рівень** – слухач має базові уявлення про групову супервізію, потребує подальшої методичної та професійної підтримки для практичного застосування набутих компетентностей.

Для забезпечення об'єктивності та прозорості пропонуються такі критерії:

1. **Активність під час занять:** участь у групових дискусіях, внесення власних ідей, запитань та пропозицій; здатність до конструктивної взаємодії у групі.
2. **Виконання практичних завдань:** якість аналізу педагогічних ситуацій (кейсів); результативність участі в рольових іграх та групових вправах; застосування супервізійних інструментів у змодельованих умовах.
3. **Розробка супервізійної сесії:** повнота та логічність структури; відповідність методичним вимогам і програмним завданням; творчий підхід та врахування потреб педагогів.
4. **Самостійна робота:** якість виконання індивідуальних завдань; опрацювання рекомендованих джерел; підготовка до групових занять.

Фіксація результатів та документ про підвищення кваліфікації

Результати оцінювання фіксуються у підсумковій документації та є підставою для видачі документа про підвищення кваліфікації встановленого зразка.

За результатами успішного виконання Програми педагогічні працівники отримують сертифікат про підвищення кваліфікації з описом досягнутих результатів навчання.

Вартість: 750 грн.

2. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Назва теми	Кількість годин				
	Лекції	Практичні заняття	Самостій на робота	Підсумковий тест	Усього
МОДУЛЬ 1. Групова супервізія як інструмент професійної Підтримки та професійного розвитку педагогічних працівників					
Тема 1.1. Завдання, переваги та виклики групової супервізії	1	1			2
Тема 1.2. Особливості супервізійних інструментів при груповій супервізії	1	1	1		3
Тема 1.3. Документальне Оформлення групової супервізії	1	1	1		3
Тема 1.4. Підготовчий етап: як організувати групу	1	1			2
Разом за модулем	4	4	2		10
МОДУЛЬ 2. Розвиток і вдосконалення супервізійних навичок для групової форми супервізії					
Тема 2.1. Цикл супервізійної сесії при груповій формі проведення супервізії	1	2	1		4
Тема 2.2. Планування і проведення групової супервізійної бесіди	1	2	1		4

Тема 2.3.Методи групової супервізії	1	4	1		6
Тема 2.4.Компетентності та навички Супервізора при груповій супервізії	1	2	1		4
Підсумкові заходи. Рефлексія супервізора				2	
Разом за модулем	4	10	4	2	18
Усього	8	14	6	2	30

3. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Зміст Програми розроблено з урахуванням аксіологічного, андрагогічного, компетентнісного підходів. Програма містить два модулі та дев'ять взаємопов'язаних тем. Кількість годин, що відводиться на засвоєння змісту Програми, складає: 30 год., з них: 8 год. – лекційні заняття, 16 год. – практична робота, самостійна робота – 6 год, підсумкові заходи – 2 год..

Самостійна робота передбачає опрацювання навчального матеріалу лекційних занять, підготовку до практичних занять, а також самостійне опрацювання додаткового матеріалу до окремих змістових модулів або тем у вільний від аудиторних занять час.

Розподіл годин за видами діяльності має орієнтовний характер; послідовність і кількість годин на вивчення окремих тем може змінюватися суб'єктами підвищення кваліфікації у межах часу, передбаченого Програмою.

Вибір методів і засобів навчання здійснює суб'єкт підвищення кваліфікації для досягнення результатів навчання, визначених Програмою.

Система та критерії оцінювання результатів навчання визначаються суб'єктом підвищення кваліфікації. Оцінювання результатів навчання здійснюється суб'єктом підвищення кваліфікації відповідно до визначених завдань та очікуваних результатів Програми.

МОДУЛЬ 1. ГРУПОВА СУПЕРВІЗІЯ ЯК ФОРМА ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДТРИМКИ ТА ДОПОМОГИ ПЕДАГОГІЧНИМ ПРАЦІВНИКАМ.

Тема 1.1. Завдання, переваги та виклики групової супервізії.

Групова супервізія як форма професійної підтримки педагогів, яка спрямована на розвиток педагогічної майстерності, аналіз практичної діяльності, розв'язання питань, що пов'язані з професійними викликами. Нормативні вимоги до створення групи. Основні завдання групової супервізії. Колективне обговорення, обмін практичним досвідом, активна взаємодія учасників як основа групової супервізії. Переваги групової форми, зокрема, можливість командної взаємодії в обговоренні професійних питань та генерації ідей. Очна, дистанційна та очно-дистанційна форми роботи групи, їх переваги та обмеження. Виклики групової супервізії: організаційні, змістові, збереження конфіденційності тощо.

Тема 1.2. Особливості використання супервізійних інструментів при груповій супервізії.

Використання анкет самооцінювання та встановлення зворотного зв'язку для визначення пріоритетів групи. Важливість діагностичного тестування для виявлення професійного рівня педагогів та підготовки бесіди з планування. Форма спостереження за уроком/заняттям педагога, його застосування під час групової супервізії.

Тема 1.3. Документальне оформлення групової супервізії.

Особливості оформлення документів для здійснення групової супервізії: запит на проведення супервізії; договір з проведення групової супервізії; план-графік проведення групової супервізії; звіт про проведення групової супервізії, свідоцтво про проходження супервізії.

Тема 1.4. Підготовчий етап: як організувати групу.

Об'єднання супервізантів у групу на підготовчому етапі супервізії: роль закладу післядипломної педагогічної освіти (замовника), професійних спільнот, центрів професійного розвитку, закладу загальної середньої освіти у процесі формування групи. Канали для інформування педагогів про можливість участі в груповій супервізії. Способи формування групи: за темою чи питанням, з якого педагоги потребують професійної допомоги, за запитом педагогів щодо здійснення супервізії конкретним супервізором, який є експертом у відповідному напрямі. Важливість конкретизації пріоритетних питань, що можуть бути предметом групової супервізії. Важливість комфортного, безпечного фізичного простору для роботи з групою педагогів

МОДУЛЬ 2. РОЗВИТОК І ВДОСКОНАЛЕННЯ СУПЕРВІЗІЙНИХ НАВИЧОК ДЛЯ ГРУПОВОЇ ФОРМИ СУПЕРВІЗІЇ.

Тема 2.1. Цикл супервізійної сесії при груповій формі та проведення супервізії.

Завдання супервізора щодо надання професійної підтримки та допомоги групі супервізантів на кожному етапі супервізійного циклу: підготовчому (забезпечення умов для проведення супервізії); основному (проведення супервізійної сесії); заключному (узагальнення, верифікація результатів). Змістові та організаційні особливості реалізації компонентів супервізійної сесії: планування (бесіда з планування), спостереження, осмислення (бесіда за підсумками спостереження), практичні поради та їх застосування, рефлексивний аналіз.

Тема 2.2.Планування і проведення групової супервізійної бесіди.

Супервізійна бесіда в груповому форматі, її мета, умови для досягнення результату, акценти на рефлексію та допомогу групі супервізантів самостійно визначати труднощі, усвідомлювати свої дії, взаємодіяти та знаходити рішення. Навички супервізора для ефективної комунікації в групі. Управління процесом взаємодії учасників.

Тема 2.3.Методи групової супервізії.

Супервізійна бесіда (діалог) в групі як основний метод групової супервізії. Спостереження та його реалізація. Рефлексія у групі учасників. Демонстрація / візуалізація практики викладання, практичні рекомендації, рольова гра, аналіз відеоматеріалів та інші методи.

Тема 2.4. Компетентності та навички супервізора при груповій супервізії.

Якості ефективного лідера-супервізора при роботі з групою супервізантів. Управління групою, навички активного слухання, рефлексивного аналізу. Професійний досвід і компетентність для ведення групової бесіди. Високий рівень комунікації при управлінні дискусією. Протоколи дій супервізора. Розвиток лідерських якостей у супервізорів.

3.1. Орієнтовний перелік практичних завдань

1. Аналіз власного професійного досвіду та визначення рівня готовності до організації і проведення групової супервізії.
2. Визначення професійних запитів педагогічних працівників для здійснення групової супервізії.
3. Аналіз нормативно-правових документів, що регламентують здійснення супервізії у сфері загальної середньої освіти.
4. Розроблення профілю тренера-супервізора (професійні ролі, компетентності, етичні засади).

5. Моделювання супервізійного циклу у груповому форматі (підготовчий, основний, підсумковий етапи).
6. Розроблення плану групової супервізійної сесії з урахуванням професійних запитів педагогів.
7. Моделювання та проведення фрагмента групової супервізійної бесіди з використанням фасилітаційних і рефлексивних технік.
8. Аналіз педагогічних ситуацій / фрагментів освітнього процесу з позиції тренера-супервізора.
9. Добір та апробація інструментів групової супервізії (анкети, чек-листи, карти спостереження, рефлексивні вправи).
10. Розроблення рекомендацій для педагогічних працівників за результатами групової супервізії.
11. Розроблення пакета документації для організації та проведення групової супервізії.
12. Моделювання взаємодії в супервізійній групі та управління груповою динамікою.
13. Аналіз типових труднощів у процесі групової супервізії та визначення шляхів їх подолання.
14. Виконання рефлексивних вправ щодо власної супервізійної позиції та стилю роботи з групою.
15. Розроблення мініпроєкту групової супервізії для конкретного освітнього запиту педагогічної спільноти.

3.2. Орієнтовний перелік питань для самостійного опрацювання

1. Нормативно-правові засади організації та проведення супервізії в Україні.
2. Місце групової супервізії у системі неперервного професійного розвитку педагогів.
3. Особливості групової динаміки та її вплив на ефективність супервізії.
4. Андрагогічний підхід у роботі з педагогічними працівниками.
5. Професійна рефлексія як умова розвитку педагогічної майстерності.
6. Психологічна безпека та підтримувальне середовище у груповій супервізії.
7. Профілактика професійного вигорання педагогів засобами групової супервізії.
8. Використання цифрових інструментів у груповій супервізії (онлайн-формати, платформи, сервіси).

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правові документи

1. Закон України «Про повну загальну середню освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>

2. Постанова Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2018 р. № 1190 «Про затвердження Положення про сертифікацію педагогічних працівників». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/1190-2018-%D0%BF#Text>
3. Порядок надання професійної підтримки та допомоги педагогічним працівникам (здійснення супервізії). НАКАЗ МОН від 14.06.2024 № 855. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 06 серпня 2024 р. за N 1201/42546 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1201-24#Text>
4. Постанова Кабінету Міністрів України від 29 липня 2020 р. № 672 «Деякі питання професійного розвитку педагогічних працівників». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/672-2020-%D0%BF#Text>
5. Наказ МОН від 20.09.2024 р. № 1349 «Про деякі питання організації надання професійної підтримки та допомоги педагогічним працівникам (здійснення супервізії) у сфері загальної середньої освіти» <https://mon.gov.ua/npa/pro-deiaki-pytannia-orhanizatsii-nadannia-profesiinoi-pidtrymky-ta-dopomohy-pedahohichnym-pratsivnykam-zdiisnennia-supervizii-u-sferi-zahalnoi-serednoi-osvity>
6. Наказ МОН від 13.09.2024 № 1311 «Про затвердження Типової програми підготовки (підвищення кваліфікації надавачів послуг з професійної підтримки та допомоги педагогічним працівникам (здійснення супервізії) у сфері загальної середньої освіти» <https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-typovoi-prohramy-pidhotovky-pidvyshchennia-kvalifikatsii-nadavachiv-posluzh-z-profesiinoi-pidtrymky-ta-dopomohy-pedahohichnym-pratsivnykam-zdiisnennia-supervizii-u-sferi-zah>
7. Лист МОН № 1/18776-24 від 14.10.2024. Методичні рекомендації щодо надання професійної підтримки та допомоги педагогічним працівникам (здійснення супервізії) у сфері загальної середньої освіти. <https://uied.org.ua/wp-content/uploads/2024/10/metodychni-rekomendacziyi-shhodo-zdijsnennya-superviziyi-mon.pdf>
8. Наказ Міністерства освіти і науки України від 20.09.2024 № 1349 «Про деякі питання організації надання професійної підтримки та допомоги педагогічним працівникам (здійснення супервізії) у сфері загальної середньої освіти».
9. Типове положення про проведення супервізії впровадження Концепції «Нова українська школа». 2018. URL: <https://nus.org.ua/wpcontent/uploads/2018/12/SUPERVIZIYA-POLOZHENN-2.pdf>

Основна література

1. Венгловська О., Гладкова Г., Новик І. Методичні рекомендації щодо надання професійної підтримки та допомоги педагогічним працівникам (здійснення супервізії). УІРО, 2024. <https://uied.org.ua/metodychni->

[rekomendacziyi-shhodonadannya-profesijnoyi-pidtrymky-ta-dopomogy-pedagogichnym-praczivnykamzdijsnennya-superviziyi/](https://uied.org.ua/rekomendacziyi-shhodonadannya-profesijnoyi-pidtrymky-ta-dopomogy-pedagogichnym-praczivnykamzdijsnennya-superviziyi/)

2. Підготовка супервізорів для закладів загальної середньої освіти: комплект навчально-методичного забезпечення. / Новик І., Борисенко Ю., Венгловська О., Гладкова Г., Стягунова О. Київ. УІРО. 2024. <https://uied.org.ua/pidgotovkasupervisoriv-dlya-zakladiv-zagalnoyi-serednoyi-osvity-komplekt-navchalnometodychnogo-zabezpechennya/>
3. Супервізія не ревізія: методичний порадник / Ю.О.Борисенко, О. А.Венгловська, Г.В.Гладкова, І.М.Новик, О.О.Стягунова, О.Ф.Федоренко, Я.В.Шеховцова. Київ : УІРО, 2025. 245 с.
4. Організація і проведення групової супервізії у сфері загальної середньої освіти (за програмою підвищення кваліфікації тренерів-супервізорів у сфері загальної середньої освіти): путівник для тренерів / укладачі О. Боярчук, І. Горбенко, Л. Микитюк, О. Федоренко. Київ, 2025, 84 с.
5. Підготовка тренерів для навчання супервізорів у сфері загальної середньої освіти (за програмою підготовки надавачів послуг з професійної підтримки та допомоги педагогічним працівникам (здійснення супервізії): керівництво для тренерів / укладачі І. Горбенко, С.Королюк, О.Федоренко. Київ, 2024. URL: <https://uied.org.ua/pidgotovka-treneriv-dlya-navchannya-supervisoriv-u-sferizagalnoyi-serednoyi-osvity/>
6. Супервізія як стратегія покращення якості викладання. Порадник для супервізорів (наставників) . 2018. URL: https://cprpploz.at.ua/poradnik_dlja_supervisoriv.pdf
7. Супервізія: професійна підтримка і професійний розвиток педагогів (порадник для супервізорів (наставників)). 2018. URL: <http://surl.li/cpalcp>
8. Учительський апгрейд: самооцінювання професійної діяльності: збірник діагностичних матеріалів / Ю. Борисенко, О. Венгловська, Г. Гладкова, І. Новик, О. Стягунова, О.Федоренко; за заг.ред. І.Новик. Київ: УІРО, 2024. <https://uied.org.ua/uchytelskyj-apgrejd-samooczinyuvannya-profesijnoyi-diyalnosti/>